

Aan

Staatssecretaris JPS

Deadline: 22-08-2024

BESLISSING

Directoraat **Generaal**
Volksgezondheid
Publieke Gezondheid

nota

(ter beslissing) Schriftelijke vragen naar aanleiding van de Netflixserie 'The man with a 1000 kids'

Datum Document
20 augustus 2024

Kenmerk
3939651-1069719-PG

Bijlage(n)
1

1. Aanleiding

Op 1 augustus 2024 heeft het lid Slagt-Tichelman van GroenLinks-PvdA schriftelijke vragen ingezonden naar aanleiding van de Netflix-serie getiteld 'The man with a 1000 kids'. Het bestuur van Stichting donorkind heeft naar aanleiding van deze Netflix-serie een brief gestuurd naar alle leden van de vaste Kamercommissie van VWS. Stichting donorkind heeft deze brief ook ter informatie naar u gestuurd (zie bijlage). De aspecten die genoemd worden in deze brief komen ook naar voren in de beantwoording van de schriftelijke vragen.

2. Geadviseerd besluit

Geadviseerd wordt akkoord te gaan met de verzending van de antwoorden naar de Tweede Kamer.

3. Kernpunten

Deze Kamervragen, naar aanleiding van de Netflix-serie, gaan over diverse onderwerpen namelijk: massadonatie, een register voor privé-donoren, regulering van internationale spermabanken, het beschermen van wensouders, het beschermen van donorkinderen voor consanguïne (bloedverwantschappelijke) relaties, de taken van de Stichting Donorgegevens Kunstmatige Bevruchting (Sd kb) ten aanzien het toezicht op het maximum aantal vrouwen dat met het sperma van één donor mag worden behandeld, het tekort aan donoren in Nederland en tot slot over een beperking in de Zorgverzekeringswet ten aanzien van de vergoeding van fertiliteitsbehandelingen in het buitenland als daarbij gebruik gemaakt wordt van anonieme donoren.

De strekking van de beantwoording van de Kamervragen is dat u massadonatie zeer onwenselijk vindt en dat u vindt dat de overheid een bepaalde verantwoordelijkheid heeft om massadonatie te voorkomen. Dit doet u met de gewijzigde Wet donorgegevens kunstmatige bevruchting (Wd kb) die op 1 januari 2025 in werking treedt, waar onder andere in is geborgd dat het niet mogelijk is om via een Nederlandse kliniek bij meer dan 12 vrouwen kinderen te verwekken met het sperma van één donor.¹ De Sd kb kan door middel van

¹ Voor vrouwen die deel uitmaken van een homoseksuele relatie kan een uitzondering gelden.

registratie landelijk toezicht houden op het maximum aantal vrouwen dat behandeld wordt met de zaadcellen van één donor. Tevens geeft u in de beantwoording aan dat een register voor privé-donoren weinig zin heeft, omdat hier geen controle op mogelijk is en dus geen oplossing is voor massadonatie.

Kenmerk
3939651-1069719-PG

Wat betreft het beschermen van wensouders verwijst u in de beantwoording naar de informatie over donorconceptie en massadonatie die u beschikbaar stelt via het Landelijk Informatiepunt Donorconceptie (LIDC) en Fiom en de informatie die klinieken verstrekken aan wensouders. Op basis van deze informatie kunnen ouders een weloverwogen keuze maken. Wensouders zijn zelf verantwoordelijk voor de keuzes die zij maken.

Ten aanzien van de regulering van internationale spermabanken geeft u in de beantwoording aan dat klinieken zich aan de Nederlandse wet- en regelgeving dienen te houden. Massadonatie in internationaal verband kan niet via Nederlandse wetgeving worden voorkomen. U doet een toezegging waarmee u zegt te bezien of via andere wetgeving (zoals de Wet zeggenschap lichaamsmateriaal) nog aanvullende maatregelen kunnen worden getroffen om massadonatie tegen te gaan. U geeft ook aan geen aanleiding te zien om striktere voorwaarden te stellen aan de contracten die donoren sluiten met spermabanken en dat signalen van misbruik van wensouders door Nederlandse klinieken bij u niet bekend zijn.

Ten aanzien van het beschermen van donorkinderen voor consanguïne (bloedverwantschappelijke) relaties geeft u aan dat dit risico heel klein is in internationale context. Ook geeft u aan dat het doorgeven van genetische aandoeningen is geminimaliseerd door het maximum aantal vrouwen per donor, het gebruik van niet-anonieme donoren en de norm dat ouders hun kinderen inlichten over hun donorschap.

Achtergrondinformatie over De Wet donorgegevens kunstmatige bevruchting (Wdkb):

Doel van de Wdkb is het recht op afstammingsinformatie te borgen. In de Wdkb wordt geregeld dat donorkinderen kunnen beschikken over hun afstammingsgegevens. Vanaf de leeftijd van 16 jaar zijn de persoonsidentificerende gegevens van de donor beschikbaar voor het donorkind.

Wat betreft de wetswijziging van de Wdkb, die op 1 januari 2025 in werking treedt, zijn dit twee belangrijke wijzigingen die gerelateerd zijn aan deze Kamervragen:

- Er wordt geborgd dat in Nederland de geslachtscellen van een donor bij de behandeling van maximaal twaalf vrouwen worden gebruikt.
- Een andere belangrijke wijziging is dat in geval van een geconstateerde genetische aandoening bij een donor het donorkind of eventueel de moeder van het donorkind hierover wordt ingelicht waarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de 'Richtlijn Informeren van familieleden bij erfelijke aandoeningen' van de Vereniging Klinische Genetica Nederland. De nieuw voorgestelde regeling gaat uit van het actief en – waar mogelijk – rechtstreeks informeren van het donorkind in acht nemende het recht op niet weten. Hier zijn geen leeftijds grenzen aan verbonden.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

De Kamer heeft regelmatig aandacht voor massadonatie, donorconceptie met gebruik van buitenlandse donoren, de tekorten aan eicel-en spermadonoren, misstanden rond donorconceptie uit het verleden, zoals gynaecologen die eigen sperma gebruikten voor behandelingen, en internationale spermabanken.

Kenmerk

3939651-1069719-PG

De vragen van het lid Slagt-Tichelman (GroenLinks-PvdA) zijn gesteld naar aanleiding van de Netflix-serie 'The man with a 1000 kids'² en de eerder ingediende moties van lid Ellemeet (GroenLinks) naar aanleiding van de mondelinge behandeling van het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet Donorgegevens Kunstmatige Bevruchting (Wdkb) in de Tweede Kamer op 12 april 2023³ over overtreding van het maximumaantal donaties buiten de kliniek (35870, nr. 24) en Europese richtlijnen over het maximumaantal donorkinderen per donor (35870, nr. 25).

Op 2 april 2024 heeft uw ambtsvoorganger de Kamer geïnformeerd over de stand van zaken van de aangenomen moties.⁴ Naar aanleiding van deze brief is er een schriftelijk overleg geweest, dit verslag heeft uw ambtsvoorganger op 17 juni 2024 naar de Kamer verstuurd.⁵

De leden van de VVD-fractie hebben zich eerder uitgesproken over massadonatie en dat zij dit zeer onwenselijk vinden. Ook de BBB fractie heeft voorheen vragen gesteld ten aanzien van het handhaven van het maximum aantal vrouwen per donor. De leden van de PVV en NSC fracties hebben zich, voor zover bij mij bekend, niet eerder uitgesproken over massadonatie.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

De Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie (NVOG) pleit voor en wervingscampagne voor Nederlandse donoren en wil een landelijke spermabank opzetten voor Nederlandse donoren.

Bij Stichting Donorkind, de belangenorganisatie voor donorkinderen, is veel aandacht voor massadonatie en het gebruik van buitenlandse spermadonoren, zie bijgevoegde brief.

c. Financiële en personele gevolgen

Geen gevolgen.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

Geen bijzonderheden.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Voor de beantwoording van deze Kamervragen is afgestemd met de Directie WJZ van VWS. Extern is er afgestemd met: de Special Interest Group (SIG) en de Pijler Voortplantingsgeneeskunde van de Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie (NVOG), de Vereniging Klinische Genetica Nederland (VKGN), de European Sperm Bank (ESB) en Fiom.

² [The Man with 1000 Kids | Officiële Netflix-website](#)

³ Kamerstukken II 2023-2024, 35870.

⁴ Kamerstukken II 2023-2024, 35870, nr. 29

⁵ Kamerstukken II 2023-2024, 35870, nr. 30

f. Gevolgen administratieve lasten

Geen gevolgen

g. Toezeggingen

Er wordt een nieuwe toezegging gedaan in de beantwoording van deze Kamervragen, namelijk dat de staatssecretaris JPS zal bezien of via andere wetgeving (zoals de Wet zeggenschap lichaamsmateriaal) aanvullende maatregelen kunnen worden getroffen om massadonatie tegen te gaan.

De toezegging in het antwoord op vraag 12 om de mogelijkheden en en juridische haalbaarheid van het opnemen van een beperking voor het vergoeden van fertiliteitsbehandelingen waar gebruik wordt gemaakt van anonieme gameten in de Zorgverzekeringswet in kaart te brengen is reeds eerder gedaan.

h. Fraudetoets

N.v.t

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

a. Motivering

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Kenmerk

3939651-1069719-PG